

Lustrumcongres NVVG

Op 14 maart 2019 vond ons lustrumcongres plaats. Het weer was die dag onstuimig, met andere woorden, kenmerkend voor de omstandigheden waaronder de verzekeringsarts zijn werk heeft moeten doen gedurende de afgelopen decennia. De locatie was voor mij ook een trip 'back to memory lane'. Als jonge jongen was ik er eens voor een van de weinige kinderprogramma's die er toen waren, Stuif es in. Bij binnentreden van het gebouw werden we vlot naar het souterrain gedirigeerd. Ook dat zou als niet geheel vrij van symboliek gezien kunnen worden omdat ons vak nog altijd vrij laag in de pikorde staat. Laten we voor een volgend lustrum gaan voor een plek richting dakterras!

Dagvoorzitter Rob Kok opende het congres en belichtte kort het thema 'De maatschappelijke vloer van de verzekeringsarts'. Daarna was de vloer voor René Héman, voorzitter van de KNMG. Hij hield een indrukwekkende toespraak waarin hij vertrok in het 'jubeljaar' 1969 toen de toekomst van de werelden van Nederland in het bijzonder goud omrand leek te zijn. Nederland was klaar voor de verzorgingsstaat en het relatief nieuwe vak verzekeringsgeneeskunde had daarin een belangrijke rol. In de vijftig jaar daarna is de sociale wetgeving minder bestendig gebleken dan vooraf gedacht werd en heeft deze blootgestaan aan politieke, en volgens sommigen ook conjuncturele invloeden. Verzekeringsgeneeskunde lijkt daarbij de enige stabiele factor te zijn geweest en de individuele verzekeringsarts heeft zijn taak moeten verrichten in een spanningsveld van politieke, sociale en economische krachten. Die taak mag niet alleen geneeskunde maar ook geneeskunst heten. Héman benadrukte dat de verzekeringsarts slechts een gast is in de loopbaan van iemands leven. Als gast in de rol van vertegenwoordiger van de samenleving zou de verzekeringsarts de kunst moeten verstaan om de cliënt het vertrouwen te geven in de samenleving, haar wetten en regels. Hij haalde daarbij een tekst aan die op de sokkel van het artsenmonument in de Domus Medica staat, namelijk "Alleen een vrij mens kan een goed geneesheer zijn"; de verzekeringsarts die cliënten onbevooroordeeld beziet en waardeert dus. Héman ging vervolgens in op de rol van de NVVG binnen de KNMG en benadrukte dat grootte van de respectievelijke federatiepartners niet doorslaggevend is omdat juist de samenwerking het belang van de KNMG bepaalt. Juist door de bundeling van krachten klinkt de stem van de arts door in het maatschappelijk debat. In zijn toespraak citeerde Héman een aantal keren collega Beens uit publicaties in Medisch Contact uit de zestiger jaren. De wat mij betreft mooiste wil ik u niet onthouden: "Bij twijfel over de ziekte van de patiënt, draagt de verzekeringsgeneeskundige deze twijfel niet over, het staat de verzekeringsgeneeskundige vrij om een patiënt het voordeel van de twijfel te geven".

Wout de Boer nam het stokje over met een lezing waarin hij de ontwikkeling van de verzekeringsgeneeskunde schetste. Hij beschreef een wat grillig proces dat deels onder invloed van opeenvolgende wetgeving verlopen is. Sprongen vooruit werden gemaakt door het lidmaatschap van de KNMG, door de oprichting van het KCVG en onder invloed van enkele rapporten van de Gezondheidsraad. Hij wees ook op de ontwikkeling van de kwaliteit van het verzekeringsgeneeskundig handelen en de invloed daarop van de beroepsvereniging. Hij noemde de totstandkoming van het professioneel statuut en de verzekeringsgeneeskundige protocollen, de succesvolle verzekeringsgeneeskundige dagen en de rol van de vereniging in de opleiding.

Emeritus hoogleraar Haije Wind ging in op de wetenschappelijke ontwikkeling van de verzekeringsgeneeskunde. Hij besprak dat we vanuit een periode waarin beoordelingen vooral berustten op empirie langzaam gaan naar beoordelingen die meer wetenschappelijk gefundeerd zijn. De totstandkoming van enkele kennisinstituten, in het bijzonder het KCVG,

werd genoemd. In het licht van de gewenste wetenschappelijke ontwikkeling met in het verlengde daarvan maatschappelijk geaccepteerde adviezen en beoordelingen, werd de noodzaak van richtlijnontwikkeling besproken. Richtlijnen zijn o.a. nodig om de groeiende informatiestroom hanteerbaar te maken, de beoordelingsvariatie te verkleinen, de transparantie van de beoordelingen te vergroten en te dienen als wetenschappelijke basis van het handelen als verzekeringsarts. Bij toekomstige richtlijnontwikkeling zou samengewerkt moeten worden met de bedrijfsartsen. Verder zouden er betere mogelijkheden moeten zijn om een richtlijn te herzien, zou er voldoende ruimte (en geld) voor implementatie moeten zijn en zou het gebruik ervan getoetst moeten worden. Werkelijk professioneel handelen wordt gekenmerkt door gebruikmaking van de eigen expertise, het aanwezige wetenschappelijk bewijs en het betrekken van de voorkeur van de cliënt in de oordeelsvorming.

Na de medici was het woord aan de politiek, vertegenwoordigd door Janneke de Boer, Hoofd Afdeling Ziekte en Arbeidsongeschiktheid, directe Werknemersregelingen. Zij benoemde de brede blik met ook aandacht voor de sociale omgeving als 'unique selling point' van de verzekeringsarts. Verder gaf ze aan dat de verzekeringsarts net als andere artsen gericht is op kwaliteit en werkt in een dynamische omgeving. Specifiek voor de verzekeringsarts is dat zijn werk altijd onder een vergrootglas ligt. Verder is er door de jaren heen een structureel tekort dat vraagt om een gerichte inzet van de professionals. Als er desondanks werk blijft liggen, beoordelingen niet uitgevoerd kunnen worden, valt niet uit te sluiten dat er fundamentele keuzes gemaakt moeten worden. Welke dat zijn en hoe gegarandeerd wordt dat de belangen van de burger niet uitgehold worden, kon mevrouw de Boer niet aangeven. Het klonk mij wat ominus in de oren.

Na dit officiële deel volgde een psychiatrisch cabaret dat werd ingeleid door psychiater Bram Bakker. Dat deed hij met de van hem bekende stelligheid. Grappig en zeker niet helemaal scheef was de vergelijking tussen de GGZ en dating sites. Bij beide word je binnengehaald en is het zaak om de patiënt of de klant binnen te houden omdat er zo geld verdiend kan worden. Uiteraard – we hebben allemaal onze stokpaardjes - kreeg ook de farmaceutische industrie ervan langs en werd burn out zijdelings behandeld als een in principe normale fysiologische reactie op een ongezonde situatie. Na deze overpeinzingen volgde een voorstelling van Marjolein van Kooten. Met de nodige zelfspot beschreef ze haar ervaringen als patiënte met een angststoornis. Op vaak hilarische wijze schetste ze ons de weg van iemand die bijna niet meer de deur uit durft te gaan en het nummer van haar psychiater – Bram Bakker – onder een sneltoets van haar telefoon had staan tot iemand die volle zalen als cabaretier trekt. Lachsalso's trokken door de zaal maar misschien waren de momenten van verstilling bij de liedjes nog wel mooier.

Het walking dinner werd voorafgegaan door een toast op onze vereniging waarbij de voorzitter uitsprak dat we nog jong zijn en onze mooiste jaren nog moeten komen! En, bleef het nog lang onrustig in Bussum? Dat niet maar het was wel een uiterst genoeglijke avond en een mooie afsluiting van een geslaagd lustrumcongres.

- *Hans de Brouwer, secretaris NVVG*